

Република Северна Македонија
Академија за судии и јавни обвинители

Павел Шатев

СОВЕТУВАЊЕ НА ТЕМА:

- Алтернативно решавање на спорови
- Придобивки од алтернативното решавање спорови
- Можност за користење на медијација во спорните односи

Медијатор Роза Алексова

04 Март 2020, Скопје

1. Медијацијата во Република Северна Македонија во периодот 2006-2020 (регулатива, состојба, предизвици)

2. Однос медијација – судство и потребата за институционална соработка

3. Спроведување постапка на медијација во фази и улогата на судот при спроведувањето на медијацијата

4. Улогата на судијата при решавање видови на спорови подобни за медијација

Зелен документ (**Green paper**) за алтернативно решавање на спорови во граѓанското и трговското право на Европска комисија, Брисел, 19.04.2002 год. – започнува поттикнување на медијацијата како политички приоритет на ЕУ и подобрување на правото за пристап до правда

ЗАКОН ЗА МЕДИЈАЦИЈА (Сл.весник на РМ бр.60/2006)

ЕВРОПСКА ДИРЕКТИВА ЕУ/52/2008 (Евалуација во 2013 год.)

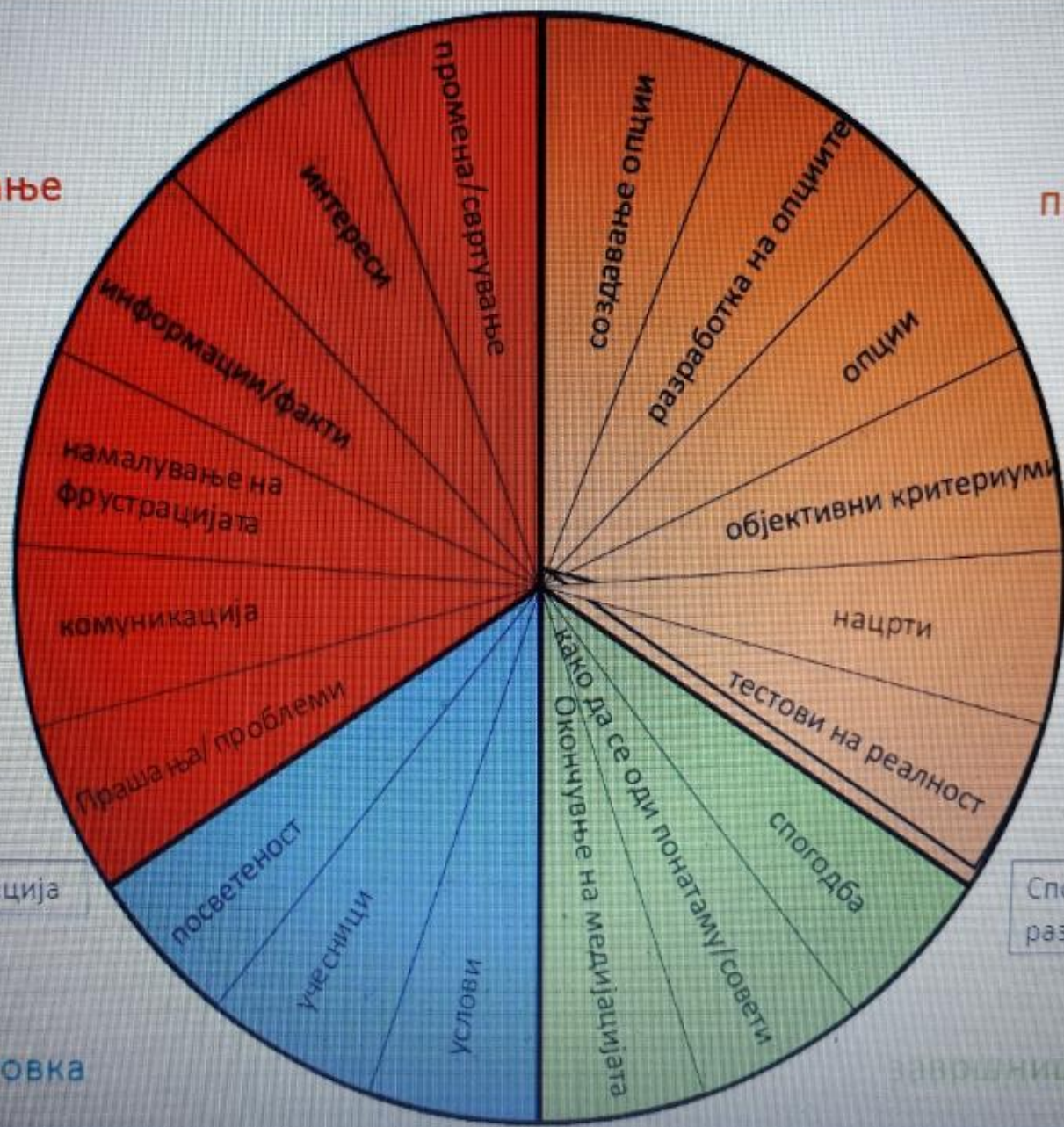
ЗАКОН ЗА МЕДИЈАЦИЈА (Сл.весник на РМ бр.188/13,148/15,
192/15 и 55/16)

ПРЕДИЗВИЦИ И ПРЕПОРАКИ

- 1.Константно слаба оценка во Извештајот на ЕК за напредокот на РСМ во областа на АРС
- 2.Мал број поднесени барања за спроведување медијација (пред и после поднесување тужба)
- 3.Слаби институционални капацитети (центри за медијација)
- 4.Недоволен поттик за медијација со законската регулатива
- 5.Потреба за соработка на судиите и медијаторите
- 6.Недостиг од континуирана едукација за медијација за адвокати, нотари, медијатори, административни службеници и други релевантни субјекти

истражување

переговори

Спогодба за медијација

Спогодба за разрешување на спорот

ПОДГОТОВКА

ЗАВРШНИЦА

КОГА МЕДИЈАЦИЈАТА ЗАПОЧНУВА?

- Неопходно е страните во спорот доброволно да го прифатат посредувањето на медијаторот и да потпишат изјава за согласност за учество во постапка на медијација

Почетокот зависи од видот на медијацијата ;

- ДОБРОВОЛНА
- СО ПРОПИШАН ЗАДОЛЖИТЕЛЕН ОБИД СО ЗАКОН
- ДОГОВОРНА

(со медијациска клаузула во одредбите за правна заштита во договорите)

ПОЧЕТОК НА МЕДИЈАЦИЈАТА ВО ВЕЌЕ ИНИЦИРАНА СУДСКА ПОСТАПКА ?

На денот кога страните во спорот со писмена изјава, се согласиле дека ќе учествуваат во медијација

или

со потпишување на изјава за согласност дека ќе учествуваат во медијација на записник пред судот.

ПОСТАПКА НА МЕДИЈАЦИЈА

ПОСТАПКА НА МЕДИЈАЦИЈА

ТРЕТИ ЛИЦА ВО ПОСТАПКА НА МЕДИЈАЦИЈА

- 1.лиценциран вештак
- 2.овластен проценител
- 3.толкувач
- 4.преведувач
- 5.полномошник
- 6.синдикален претставник
- 7.економски консултант
- 8.кандидат за полагање испит за медијатор и др.

ДАЛИ МОЖЕ МЕДИЈАЦИЈАТА ДА СЕ ПРЕКИНЕ?

Откако медијацијата ќе започне, било која од двете спротивставени страни има право ТРАЈНО да ја прекине постапката на медијацијата

Секоја од страните има право да побара средбата на преговори да прекине (привремено) доколку има потреба да размисли или на друг начин подобро да се подготви за следно преговарање

ПРЕДНОСТИ НА МЕДИЈАЦИЈАТА

Медијацијата е насочена кон взаемно прифатливо, соодветното и применливо решение затоа што е :

1. Доброволна
2. Неформална,
- 3.Флексибилна за обете страни
- 4.Спогодбата полесно извршлива
- 5.Брз, ефикасен и ефективен начин за надминување конфликт/проблем, преку препознавање заемен интерес
- 6.Ниската финансиска импликација
- 7.Не се стигматизира некоја од страните како виновник
8. Нуди решение со меѓусебно разбирање, со можност да продолжи комуникацијата и соработката помеѓу страните во спорот и по решавањето на спорот
- 9.Доверлива,јавноста не е присутна

СОДРЖИНА НА СПОГОДБАТА

Спогодбата треба да биде :

1. Напишана со јасен и едноставен јазик;
2. Напишана со јазикот на страните во спорот (секогаш кога тоа е можно);
3. Со рамноправен и правичен пристап кон двете страни
4. Возможна (погодна за извршување):
5. Да се однесува за идно однесување
6. Да не содржи обвинувања;
7. Роковите за нејзината реализација и за нејзиното следење да бидат прецизно дефинирани
8. Кој ја изготвува, намирување на трошоци и потписи и печати на учесниците и медијаторот

ПРАВНА СИЛА НА СПОГОДБАТА

- Спогодбата постигната во медијација нема својство на извршна исправа доколку не се солемнизира кај надлежен нотар
- (чл.12 ст.2 од Нотарскиот тарифник)
- Спогодбата не е неопходно да се солемнизира доколку постои волја за нејзина реализација
- Спогодбата постигната во медијација, која ја солемнизира нотар има иста правна важност како и правосилната и извршна судска одлука
- Сингапурска Конвенција за медијација (август/2019)

Кога со медијација спорот е решен со спогодување :

Медијаторот ја изготвува спогодбата во рок од 3 дена (или страните на нивно барање)

Учесниците и медијаторот ја потпишуваат спогодбата

Медијаторот ја пријавува спогодбата во Министерството за Правда или ја доставува до судот каде судската постапка почнала

Афирмација на медијацијата на домашен план

- Закон за медијација (Сл.в.на РМ бр.188/13...15/16)
- Стратегија за реформа на правосудниот сектор (2017-2022) со Акциски план
- Програма за поддршка на медијацијата – Судски совет на РМ Јануари/2017
- Програма за поддршка на медијацијата – Врховен суд на РМ октомври/2018
- Програма за развој и поддршка на медијацијата – Влада на РМ – не е донесена
- Меморандум за соработка на КМРСМ и Влада на РСМ Март/2019
- Заклучок со препорака за користење медијација - Влада на РСМ Јули/2019